

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 4141/11
09.02.2012. године
Нови Сад

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Драгана Скока и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле **М. И.** из Т....., улица, чији је пуномоћник Ж. П., адвокат из С., против тужених **Е. ЕФГ Ш. А.Д.** из Б., улица бр.3, чији је пуномоћник Р. Ш., дипл. правник и тужене **Р. С.**, коју заступа Р. ј. п. Одељење у Н. С., ради исплате, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Основног суда у Новом Саду, судска јединица у Србобрану С2 П. 8340/2010 од 22.06.2011. године, у седници већа одржаној 09.02.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду, судска јединица у Србобрану С2 П. 8340/2010 од 22.06.2011. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Новом Саду, судска јединица у Србобрану С2 П.8340/2010 од 22.06.2011. године, усвојен је тужбени захтев тужиле. Утврђено је да тужила има према туженима стару девизну штедњу код И. б. а.д. из Б. пословне јединице у Н. С. на дан 17.12.2001. године у износу од ДЕМ, на девизној штедној књижици бр., што прерачунато у важећу валуту износи евра, а што су тужени дужни признати и трпети, у противном ће ова пресуда послужити као основ за наплату старе девизне штедње у утврђеном износу. Обавезани су тужени да солидарно изврше конверзију старе девизне штедње тужиле и да јој издају потврду о конверзији девизне штедње у обвезнице Р. С., као и да изврше регистрацију ових обвезница на рачуну хартија од вредности у централном регистру хартија од вредности. Обавезани су тужени да солидарно исплате тужили новчани износ од евра са 2% камате на годишњем нивоу почев од 19.08.2002. године, па до исплате. Обавезани су тужени да солидарно исплате тужили трошкове парничног поступка у износу од 128.930,00 динара.

Против првостепене пресуде жалбе су изјавили оба тужена због битних повреда одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе чл. 372 ЗПП-а, па је нашао да жалбе тужених нису основане.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 361 ст.2 тач.1,2,5,7 и 9 ЗПП-а, на које Апелациони суд као другостепени суд пази по службеној дужности, а на које се у жалби позвала и тужена Р. С. без датог образложења у чему се састоје наведене повреде. Неосновано у жалби тужена банка истиче да је у проведеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 361 ст.2 тач.12 ЗПП-а. Изрека пресуде је разумљива, пресуда нема недостатке због којих се не може испитати и садржи разлоге о одлучним чињеницама.

Према утврђеним чињеницама тужила је била депонент И. б. Б., пословне јединице Н. С. на штедној књижици бр. на дан 17.12.2001. године и имала је евидентиран салдо у девизном износу од ДЕМ. Након што је над И. б. а.д. Б. дана 03.01.2002. године отворен стечајни поступак, Трговински суд у Новом Саду је дана 17.01.2002. године донео решење СТ. 10/2002 којим се Н. ш. – банка а.д. Б. овлашћује да уручује обвезнице грађанима и обавља друге послове у извршавању обавеза И. б. а.д. Б. у стечају по основу Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедне грађана. Код А. за п. р. дана 20.10.2006. године уписана је статусна промена којим је Н. ш.- банка а.д. Б. припојена друштву стицаоцу ЕФГ Е. а.д. Б. који постаје њен правни следбеник. Тужена банка наставља обављање послова издавања обвезница грађанима као и других послова у извршавању обавеза И. б. а.д. Б. у стечају по основу девизне штедне грађана. Захтевом за проверу података у бази података старе девизне штедне на имену тужиле, И. б. а.д. у стечају је известила првотужену банку да је провером архиве за пословну јединицу Н. С. од 1985 године пронађена само партија тужиле број на којој постоје средства са стањем на дан 03.02.2002. године у износу од ДЕМ који су пренети првотуженој банци. Тужила је код У. банке ДД Б., основне банке И. банка Б. ПС Н. С. бр. 32 имала отворену девизну штедну књижицу бр. са улогом ороченим на 13 месеци, са каматном стопом од 9% и са валутом немачке марке. Последња уписана камата у износу од ДЕМ односи се на 1996.г., обрачуната је по стопи од 3% годишње, након чега је салдо на књижици ДЕМ. Од наведеног почетног стања, после низа приписа камата и исплата, након последње исплате од ДЕМ извршене 17.12.2001. године, уписани салдо на књижици је..... ДЕМ. Припадајућа камата није приписивана почев од 1997. године и поред тога што је тужила у току 2000.г. и 2001.г. долазила у банку ради исплата. На ороченој штедној књижици тужиле по којој је међан режим камате на износ девизне штедне и то главнице од ДЕМ почев од 01.01.1997. године обрачуната укупна камата са годишњим приписима износи ДЕМ. Имајући у виду да је првотужена банка извршила делимичну исплату штедне у износу од ДЕМ, салдо девизног штедног улога на дан емисије обвезница 19.08.2002. године износи укупно ДЕМ, а што прерачунато у важећу валуту износи еура.

Апелациони суд налази да је чињенично стање утврђено потпуно и правилно и да се наводима жалби тужених неосновано оспорава. Наводима жалби се не доводи у сумњу утврђено чињенично стање, јер је првостепена пресуда заснована на правилној оцени изведених доказа у смислу одредбе чл. 7 и 8 те чл. 220 до 223 ЗПП-а.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев тужиље усвојио.

Правилно је првостепени суд приликом одлучивања о тужбеном захтеву тужиље имао у виду Закон о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана („Службени лист СРЈ“ бр. 59 и др.) којим су одређени носиоци обавеза, рокови, извори средстава и начин измирења обавеза према грађанима по основу девизне штедње положене до 18.03.1995. године на девизне рачуне и девизне штедне књижице банака са територије СР Југославије. На предметни девизни депозит положен од стране тужиље пре наведеног датума се односи и одредба чл.2 наведеног закона којом је одређено да девизну штедњу чини износ девиза код овлашћених банака које имају депоновану девизну штедњу код НБЈ са стањем на дан 31.12.1997. године, укључујући и обрачуну камату, као и камату у висини 2% годишње обрачунату за период од 01.01.1998. године до 31.12.2009. године. На основу чл. 4 и 5 истог закона, наведена девизна штедња претвара се у орочени депозит код овлашћене банке и представља јавни дуг СРЈ која на основу преузетих обавеза издаје обвезнице које гласе на ДЕМ, те даном ступања на снагу тог закона, овлашћене банке у својим билансима исказују потраживања према СРЈ у висини износа утврђеног одредбама тог члана, чиме се гаси њихово књиговодствено потраживање према НБЈ по основу депоноване девизне штедње. Наведени закон престао је да важи даном ступања на снагу Закона о регулисању јавног дуга СР Југославије по основу девизне штедне грађана („Службени лист СРЈ“ бр. 36/02) којим је у чл. 3 регулисано да обвеза СР Југославије по основу јавног дуга, од дана ступања на снагу тог закона постаје обвеза, односно дуг Републике Србије и Републике Црне Горе, сразмерно висини девизне штедне грађана чије је пребивалиште на територији тих република. Члан 5 тог Закона прописује да ће ради регулисања јавног дуга СРЈ који је постао дуг Републике Србије и Републике Црне Горе, ове републике емитовати обвезнице које гласе на евро, а које се емитују у нематеријалном облику без купона, појединачно за сваку годину и региструју се код Народне банке Југославије, Завода за обрачун и плаћање-централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности. Обвезнице гласе на име и преносиве су, а исплаћују се у еврима или на захтев власника тих обвезница у динарима. У члану 7 је предвиђено да се вредност извршене конверзије штедних улога грађана у обвезнице евидентира у штедним књижицама и региструје у централном регистру на рачун хартија од вредности, а девизном штедиши се о томе урочује потврда.

Према одредби чл. 1044 Закона о облигационим односима, уписи у штедну књижицу потврђени печатом банке и потписом овлашћеног лица су доказ о уплатама, односно подизањима новца у односима између банке и улагача, те је супротан споразум ништав, а штедна књижица служи као доказ о потраживању које постоји између улагача и банке.

Правилно је првостепени суд на основу утврђених чињеница и правилном применом материјалног права закључио да у овом спору постоји пасивна легитимација првотужене банке и друготужене Р. С.. Првотужена је као правни следбеник Н. ш.-б. а.д. преузела послове у вези са исплатом девизне штедне грађана положене код овлашћених банака над којим је покренут поступак стечаја или ликвидације, те је по овом основу легитимисана, а не по основу правног следбеништва и за И. б. Б. у стечају. Тужена Р. С. је пасивно легитимисана и поверилац старе девизне штедне на основу наведених одредаба Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедне грађана и то посебно одредбе чл. 3 тог Закона.

Тужили су пре покретања овог поступка оспорена права по основу ваљаног доказа о постојању девизног штедног улога, па правилно закључује првостепени суд да тужила има правни интерес да јој се према туженима утврди право које произилази из старе девизне штедне. Наиме, првотужена је сагласно преузетим обавезама које су детаљније одређене Одлуком о ближим условима и начину вршења конверзије штедних улога грађана у обвезнице Републике Србије и Црне Горе („Службени лист СРЈ“ бр. 44/02) била је у обавези да изврши сравњење, ако се стање девизне штедне на девизној штедној књижици, односно девизном рачуну не слаже са стањем у евиденцији банке и банка утврди да не постоји могућност да се подаци одмах ускладе, била је у обавези да утврди рок за усклађивање стања које не може бити дуже од 5 дана и о томе обавести штедишу. Сагласно томе, првотужена није спровела прописани поступак који налаже да ако утврди неусклађеност наведених података, банка конверзију врши према стању у њеној евиденцији, али ако не постоје подаци у евиденцији банке о улозима до 100 евра, а евидентирани су у штедној књижици, односно девизном рачуну штедише, банка је дужна да о томе обавести НБЈ. Поред тога, инструкцијама банака које је дао Гувернер НБЈ од маја 2002. године разматрано је и питање усаглашавања података и стања девизне штедне грађана и података из евиденције банака, те је предвиђено да уколико банка установи да је стање девизне штедне на девизној штедној књижици односно девизном рачуну веће од 100 евра од стања према евиденцији банке, одређена је дужност банке да о томе обавести НБЈ, те би се ови случајеви разматрали на посебној међуресорској комисији која би била формирана од стране ресорног министарства. Непостојање података о средствима на предметном девизном рачуну тужиле у бази података које је поменута банка у стечају пренела правном претходнику првотужене, не ослобађа одговорности првотужену која је преузимањем обавезе „сервисирања“ јавног дуга по девизној штедни грађана по основу цитираних закона у име и за рачун банака у стечају, имала обавезу по захтеву тужиле да изврши емитовање обвезница-конверзијом штедног улога у обвезнице Републике Србије и Црне Горе, а што није учинила. Из наведених разлога правилно је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужиле и утврдио право тужиле које произилази из старе девизне штедне уз солидарну обавезу тужених да изврше конверзију исте у обвезнице Р. С., издају јој потврду о томе, односно изврше регистрацију ових обвезница на рачуну хартија од вредности у централном регистру хартија. Супротни жалбени наводи првотужене и друготужене у односу на утврђене чињенице и закључак првостепеног суда нису основани.

Правилно је првостепени суд на основу налаза и мишљења вештака утврдио да је салдо девизног штедног улога на наведеној штедној књижици на дан емисије обвезница 19.08.2002. године ДЕМ, што прерачунато у важећу валуту износи евра.

Применом одредбе чл. 10 Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедне грађана и чл. 4 Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедне грађана, у погледу динамике извршења обавеза према девизним штедишама, правилно је првостепени суд обавезао тужене да тужили солидарно исплате доспели износ од евра са каматом. Из наведених разлога неосновано се у жалбама тужених побија првостепена пресуда и у овом делу.

Апелациони суд је ценио остале наводе у жалбама тужених па је нашао да су без утицаја на правилно донету одлуку првостепеног суда.

Правилно је првостепени суд на основу одредбе чл. 149 и чл. 150 ЗПП-а донео одлуку о трошковима парничног поступка.

Апелациони суд је применом одредбе чл. 375 ЗПП-а жалбе одбио као неосноване и првостепену пресуду потврдио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Бранислава Апостоловић,с.р.
з.т.о.